

Hur man går till väga? - Rumänien

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?
- 2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?
- 3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?
- 4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?
- 5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?
- 6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?
- 7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?
- 8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?
- 9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?
- 10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?
- 11 Kan jag få rättshjälp?
- 12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?
- 13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Varje person som har ett anspråk gentemot en annan person måste inge en stämningsansökan till den domstol som är behörig i det aktuella ärendet. Ärendet får endast hänskjutas till domstolen efter att ett förhandsförfarande har slutförts, om detta uttryckligen föreskrivs i lag. Bevis på att förhandsförfarandet har slutförts ska bifogas ansökan.

En part i en tvist kan även använda sig av alternativa tvistlösningsmetoder.

Det frivilligt att använda sig av medling innan man vänder sig till domstol. Under ett rättsligt förfarande är de rättsliga myndigheterna skyldiga att underrätta parterna om att medling är ett alternativ och om fördelarna med medling.

Medling får användas i tvister som rör försäkringar, konsumentskydd, familjerätt, mål som rör yrkesansvar, arbetsrättsliga tvister och civilrättsliga tvister där värdet understiger 50 000 rumänska leu, med undantag av tvister i vilka det har meddelats ett verkställbart domstolsavgörande i syfte att inleda ett insolvensförfarande.

Parterna i en tvist kan även använda sig av ett skiljeförfarande, som är en privat alternativ tvistlösningsmetod. Personer med full rättshandlingsförmåga kan komma överens om att lösa tvister med hjälp av ett skiljeförfarande, med undantag av tvister som rör civilstånd, personers rättskapacitet, arvsförfaranden, familjerelationer och rättigheter som inte kan avgöras av parterna.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Rätten att väcka talan i en ekonomisk tvist omfattas av en preskriptionstid, om inte annat föreskrivs i lag. Vissa andra mål som anges i lag omfattas också av extinktiv preskription, oavsett saken i målet (artikel 2501 i civillagen).

Den allmänna preskriptionstiden är tre år, i enlighet med bestämmelserna i artikel 2517 i civillagen.

I civillagen föreskrivs särskilda preskriptionstider som innebär att vissa ärenden preskriberas, t.ex.

- en preskriptionstid på tio år för sakrätter som i lag inte har förklarats oåterkalleliga eller som inte omfattas av någon annan preskriptionstid, kompensation för de immateriella/materiella skador som en person lidit till följd av tortyr eller barbariska handlingar eller, i förekommande fall, genom våld eller sexuella övergrepp mot minderåriga eller personer som inte kan försvara sig själva eller uttrycka sin vilja, kompensation för skador på miljön,
- en preskriptionstid på två år för rätten att väcka talan grundat på ett (åter)försäkringsförhållande, rätten att väcka talan beträffande betalning av avgifter till förmedlare för tjänster som tillhandahållits enligt ett förmedlingsavtal,
- en preskriptionstid på ett år för rätten att väcka en talan beträffande återbetalning av pengar som betalats för biljetter till ett uppträdande som aldrig ägde rum, personer som bedriver catering- eller hotellverksamhet för de tjänster dessa tillhandahåller, professorer, lärare, dirigenter och artister för dagliga eller månatliga lektioner, doktorer, barnmorskor, sjuksköterskor och farmaceuter för besök, behandlingar eller mediciner, detaljhandlare för betalning av varor eller tjänster, hantverkare för betalning av deras tjänster, advokater, mot klienter, för betalning av arvoden och utgifter, notarius publicus och exekutionstjänstemän för betalning av de belopp de har rätt till för sin verksamhet, ingenjörer, arkitekter, lantmätare, revisorer och andra egenföretagare för betalning av de belopp som de är berättigade till samt rätten att väcka talan mot en transportör grundat på ett avtal om godstransport på land, i luften eller till sjöss.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Bestämmelserna om internationell behörighet i tvister med gränsöverskridande konsekvenser anges i bok VII, *International Civil Proceedings*, i civilprocesslagen. Dessa bestämmelser gäller emellertid förfaranden med gränsöverskridande konsekvenser enligt privaträtten, om inte annat föreskrivs i de internationella konventioner Rumänien är part i, EU-rätten eller särskild lagstiftning.

När det gäller internationell behörighet innehåller civilprocesslagen bland annat bestämmelser om behörighet grundat på svarandens hemvist eller säte, frivilliga avtal om domstols behörighet till förmån för rumänska domstolar, avtal om val av domstol, undantag från skiljeförfarande, reservforum (s.k. *forum necessitatis*), intern behörighet, litispensens och en anknytande talan på internationell nivå, exklusiv personlig behörighet, exklusiv behörighet i ekonomiska tvister eller rumänska domstolars rätt att med förtur utöva sin behörighet (artikel 1065 och följande artiklar i civilprocesslagen).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Territoriell behörighet fastställs i enlighet med allmänna kriterier (svarandens hemvist/säte), alternativa kriterier (föräldraskap, underhåll, transportavtal, försäkringsavtal, växel/check/skuldebrev/värdepapper, konsumenter, civilrättsligt ansvar enligt skadeståndslagstiftningen) eller exklusiva kriterier (egendomar, arv, företag, talan mot konsumenter) i artikel 107 och följande artiklar i den nya civilprocesslagen.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

En domstols behörighet grundat på saken i målet fastställs i artikel 94 och följande artiklar i den nya civilprocesslagen och beror på ärendets natur eller vilket belopp det rör sig om.

Som domstol i första instans prövar distriktsdomstolarna framställningar som enligt *civilagstiftningen faller inom vårdnads- och familjedomstolens behörighet*, framställningar som rör registrering i folkbokföringsregistret, framställningar som rör förvaltning av byggnader med flera våningar, lägenheter eller utrymmen som är olika personers exklusiva egendom, samt framställningar som rör de rättsliga förhållandena mellan fastighetsägarföreningar och andra fysiska eller juridiska personer, framställningar om vräkning, framställningar som rör gemensamma vallar och diken, avståndet mellan byggnader och odlingar, rätten till fri passage, samt eventuella servitut eller andra lagstadgade begränsningar av äganderätten, framställningar som rör ändringar av gränser eller markering av gränser, framställningar om skydd av tillgångar, framställningar som rör positiva eller negativa skyldigheter som inte kan mätas i pengar, framställningar om ägodelning, oavsett värde, andra framställningar som kan uttryckas i penningbelopp, upp till och med 200 000 rumänska leu, oavsett parternas kapacitet.

Som domstol i första instans prövar tribunalerna framställningar som inte enligt lag faller inom andra instansers behörighet eller andra framställningar som enligt lag faller inom deras behörighet.

Som domstol i första instans prövar appellationsdomstolarna framställningar i förvaltnings och skattemål eller andra framställningar som enligt lag faller inom deras behörighet.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Parter får väcka talan personligen eller via ett ombud, och en sådan representation kan omfattas av regler som fastställts i lag, i ett avtal eller av domstolarna. Fysiska personer som inte har rättshandlingsförmåga företräds av ett juridiskt ombud. Parterna kan enligt lag låta sig företrädas av ett ombud som de själva väljer om de inte enligt lag personligen måste närvara i domstolen.

I mål i första instans och mål som rör ett överklagande kan fysiska personer företrädas av en advokat eller något annat ombud. Om en annan person än en advokat företräder parten kan ombudet endast göra framställningar om processuella undantag och saken i målet via en advokat, både i utredningsfasen och under sakframställningen. Vid utarbetandet av sin stämningsansökan och vid angivandet av vilka grunder de anför till stöd för ett överklagande, samt vid ingivandet och argumenteringen till stöd för överklagandet, får fysiska personer endast bistås och företrädas av en advokat. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras.

Juridiska personer får enligt avtal endast företrädas i domstol av en juridisk rådgivare eller advokat. Vid utarbetandet av sin stämningsansökan och vid angivandet av vilka grunder de anför till stöd för ett överklagande, samt vid ingivandet och argumenteringen till stöd för överklagandet, får juridiska personer endast bistås, och i förekommande fall företrädas, av en advokat eller juridisk rådgivare. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras. Ovannämnda bestämmelser ska på samma sätt gälla för föreningar, företag eller andra enheter som inte är juridiska personer.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel. Efter registreringen överlämnas ansökan och åtföljande handlingar, i förekommande fall tillsammans med bevis på hur de har överlämnats till domstolen, till domstolens ordförande, eller den person som denne har utsett, som i enlighet med lagstiftningen omgående vidtar åtgärder för att sammankalla en slumpmässigt utvald domarpanel (artikel 199 i civilprocesslagen).

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I enlighet med artikel 12.5 i lag nr 304/2004 om domstolars organisation får stämningsansökningar och inlagor endast avfattas på rumänska. Endast skriftliga ansökningar tillåts. I artikel 194 i den nya civilprocesslagen föreskrivs att ansökan – som ska lämnas personligen eller via ett ombud, mottas via post, kurir, fax eller skannas och skickas som epost eller som en elektronisk handling – ska registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel.

I enlighet med artikel 225 i den nya civilprocesslagen ska domstolen, om ingen av parterna talar rumänska, förordna om en juridisk översättare. Om parterna går med på det kan domaren eller domstolstjänstemannen agera översättare. Om en juridisk översättares närvaro inte kan garanteras kan man använda översättningar som gjorts av pålitliga personer som talar rumänska. Om en person är stum, döv eller dövstum, eller av något annat skäl inte kan uttrycka sig, kan kommunikationen ske i skriftlig form. Om personen i fråga inte kan läsa eller skriva ska en tolk användas. Bestämmelserna om sakkunniga ska på samma sätt gälla för översättare och tolkar.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I civilprocesslagen föreskrivs inte användning av några standardblanketter för att väcka talan vid domstol. Vad som ska ingå i vissa civilrättsliga framställningar (t.ex. stämningsansökan, svaromål, genkärönmål) fastställs i de allmänna civilprocessrättsliga bestämmelserna.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifterna består av rättsliga stämpelavgifter, advokaters, sakkunnigas och specialisters arvoden, reseersättning till vittnen och förlorad arbetsförtjänst på grund av behovet att uppträda inför domstolen, kostnader för resor och logi samt andra kostnader som krävs för att genomföra förfarandet på ett riktigt sätt. Den part som yrkar ersättning för rättegångskostnader måste styrka kostnaderna och de aktuella beloppen senast vid slutförhandlingen. Den förlorande parten är tvungen att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader om denne begär detta. Om talan har bifallits i vissa delar ska domarna fastställa hur stor del av rättegångskostnaderna som respektive part ska förpliktas att betala. Vid behov kan domarna besluta att rättegångskostnaderna ska kvittas mot varandra. En svarande som har erkänt de anspråk som käranden gjorde vid den första

förhandling som parterna kallats till kan inte förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, förutom om kändan, innan förfarandet inleddes, skickade ett formellt meddelande till svaranden eller svaranden har åsidosatt sina lagstadgade skyldigheter. I mål med flera kändan eller svarande kan dessa förpliktas att betala en lika stor del av rättegångskostnaderna, förpliktas att betala en proportionell del av rättegångskostnaderna eller förpliktas att gemensamt betala rättegångskostnaderna, beroende på hur deras ställning i förfarandet eller det rättsliga förhållandet mellan dem ser ut.

11 Kan jag få rättshjälp?

Rättshjälp kan erhållas med stöd av bestämmelserna i brådsökande förordning nr 51/2008 om offentlig rättshjälp i tvistemål, godkänd med ytterligare ändringar genom lag nr 193/2008, med ytterligare ändringar. Den nya civilprocesslagen innehåller allmänna bestämmelser om rättshjälp (artiklarna 90 och 91).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Stämningensansökan registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel. Efter registreringen överlämnas ansökan och åtföljande handlingar till domstolens ordförande, eller den person som denne har utsett, som i enlighet med lagstiftningen omgående vidtar åtgärder för att sammankalla en slumpmässigt utvald domarpanel.

Den domarpanel till vilken målet slumpmässigt tilldelats kontrollerar om stämningensansökan uppfyller de erforderliga kraven. Om ansökan inte uppfyller kraven underrättas kändan skriftligen vilka brister ansökan har. Kändan måste inkomma med kompletterande information eller göra de ändringar som krävs senast tio dagar efter mottagandet av underrättelsen. I annat fall ogiltigförklaras ansökan. Om kändan inte fullgör sin skyldighet att inkomma med kompletterande information eller ändra ansökan inom den föreskrivna fristen ogiltigförklarar domstolen ansökan i en förhandlingsrapport (i parternas uttalande).

Så snart domaren har funnit att ansökan uppfyller alla rättsliga villkor fattar han eller hon beslut om att ansökan ska delges svaranden.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Närmare information om målet kan erhållas från domstolarnas arkivavdelning eller i förekommande fall från deras webbplatser, se <http://portal.just.ro/>.

Domstolen kan endast fatta beslut om en ansökan om parterna har kallats att inställa sig eller personligen eller via ett ombud har uppträtt inför domstolen. Domstolen ska skjuta upp handläggningen av målet och besluta att en part ska kallas att inställa sig så snart den konstaterar att den part som inte infunnit sig inte har kallats i enlighet med de lagstadgade kraven. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras. Delgivningen av kallelser och andra inlagor ska ske på eget initiativ (*ex officio*).

Så snart domaren har funnit att ansökan uppfyller alla rättsliga villkor fattar han eller hon beslut om att ansökan ska delges svaranden. Svaranden informeras om sin skyldighet att, vid äventyr av påföljd, inkomma med svaromål inom tjugofem dagar från delgivningen av ansökan. Svaromålet delges kändan som måste svara på svaromålet inom tio dagar från delgivningen, och svaranden tar del av svaret på svaromålet genom att beviljas åtkomst till ärendeakten. Inom tre dagar från delgivningen av svaret på svaromålet fastställer domaren, i ett särskilt beslut, när den första förhandlingen ska hållas. Förhandlingen ska hållas senast sextio dagar efter den dag domstolen meddelade sitt beslut. Domaren beslutar dessutom att parterna ska kallas att inställa sig vid förhandlingen. Om svaranden inte har inkommit med svaromål inom den föreskrivna fristen eller kändan inte har svarat på svaromålet inom den föreskrivna fristen fastställer domaren efter att den föreskrivna fristen har löpt ut, i ett särskilt beslut, när den första förhandlingen ska hållas. Förhandlingen ska hållas senast sextio dagar efter den dag domstolen meddelade sitt beslut. Domaren beslutar dessutom att parterna ska kallas att inställa sig vid förhandlingen. I brådsökande förfaranden kan domaren, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, korta ned dessa frister. Om svaranden bor utomlands kan domaren, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, besluta att en längre frist ska tillämpas.

Den part som har lämnat in stämningensansökan och godkänt förhandlingsdatumet och den part som har uppträtt i en förhandling kommer inte senare under förfarandet att kallas att inställa sig vid den domstolen, eftersom den parten anses känna till kommande förhandlingsdatum. Dessa bestämmelser gäller även för den part som har delgetts en kallelse att inställa sig vid en förhandling, eftersom den parten i så fall också anses känna till datumen för de förhandlingar som följer på den förhandling som han eller hon kallades att inställa sig vid. I kallelsen anges även att efter delgivningen av kallelsen, vars mottagande bekräftas med en namnunderskrift, anses den kallade parten också känna till datumen för de förhandlingar som följer på den förhandling som han eller hon kallades att inställa sig vid.

Vid den första förhandling som parterna har kallats att inställa sig vid ska domaren, efter att ha hört parterna, göra en bedömning av hur lång tid som ska avsättas för behandlingen av målet. Vid bedömningen ska hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet, så att en dom kan meddelas inom en så kort och förutsägbar period som möjligt.

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 30/04/2018